

BESTUURSVERSLAG 2022 De Bibliotheek Wijchen

Door de gemeenteraad is aan de Bibliotheek Wijchen exploitatiesubsidie toegekend voor de periode 2020-2023. In de daarbij horende uitvoeringsovereenkomst is onder andere het jaarlijks aanleveren van een voortgangsverslag opgenomen. Dit bestuursverslag is een inhoudelijke weergave over het jaar 2022. De drie bijbehorende onderdelen zijn de cijferbijlage, het productenboek met resultaten en het online beeldverslag <https://create.piktochart.com/output/60508910-jaarverslag-2022-de-bibliotheek-wijchen-copy>. Het geheel wordt, tegelijk met de jaarrekening en het accountantsrapport aangeboden aan het College van B&W van de gemeente Wijchen en daarna gepubliceerd op de website van de Bibliotheek Wijchen.

Hoe het jaar 2022 begon

We begonnen het jaar met nog enkele beperkende maatregelen vanwege de coronapandemie. De bibliotheken waren inmiddels door de overheid aangemerkt als essentiële voorziening die hun deuren niet meer hoefden te sluiten bij een lockdown. Desalniettemin waren de naweeën van de coronapandemie in de eerste helft van het jaar nog merkbaar. De dienstverlening kwam langzamer dan gehoopt op gang. Mensen waren voorzichtig in hun contactmomenten en kwamen hooguit voor een kort bezoek naar de bibliotheek. Pas in de zomervakantie werd het weer drukker en nam de animo voor activiteiten weer toe.

Helaas moest de vestiging aan de Campuslaan vanaf 10 januari toch vijf weken dicht. Ditmaal om de verdiepingsvloer preventief te versterken. Vanwege de aanscherping van het Bouwbesluit bleek dat deze niet meer voldeed aan de belastingseisen. De gemeente heeft als eigenaar van het pand daarvoor haar verantwoordelijkheid genomen. De werkorganisatie Druten-Wijchen heeft dit herstelproject op een prettige manier begeleid en laten uitvoeren. Het bibliotheekteam ontruimde de benedenverdieping en organiseerde de uitleen weer zoals tijdens lockdowns: boeken werden thuisbezorgd na reservering. Deze service werd, ondanks het ongemak, erg gewaardeerd. De activiteiten werden zoveel als mogelijk verplaatst naar een ruimte in 't Mozaïek. Het servicepunt in Bergharen was in die tijd wel geopend. Op 7 februari gingen de deuren van de stofvrije, opgefriste bibliotheek aan de Campuslaan weer open. We zijn erg trots op ons flexibele en optimistische team.

Missie, visie, strategie, beleidsontwikkeling

Er werd gewerkt vanuit de ambities uit het beleidsplan 'Succes Boeken, verhalen en kennis dichterbij halen én brengen'. Het activiteitenprogramma werd ingevuld op basis van de geformuleerde speerpunten voor de domeinen Jeugd en Volwassenen.

De certificeringsaudit werd in het eerste kwartaal 2022 uitgevoerd met een positief resultaat: de Bibliotheek Wijchen voldoet aan de normen die in de branche met de VNG zijn vastgesteld en is weer voor vier jaar gecertificeerd.

Dienstverlening

In het eerste kwartaal van 2022 was er nog een lockdown gaande. In deze periode hebben we als bibliotheek veel bezoekers nog ondersteund in het aanvragen van een DigiD, het aanmaken van QR-codes op de telefoon en het printen ervan. Het bezoeken van scholen, het consultatiebureau, kinderopvang en de peuterscholen was nog zeer beperkt. Jaarlijkse activiteiten, zoals bijvoorbeeld de Peutermaand, zijn verzet. Vanaf het tweede kwartaal konden we meer organiseren en kwam alles langzaam weer op gang.

In het productenboek is te lezen welke activiteiten zijn uitgevoerd door het team. Naast de jarenlange vertrouwde publieksdienstverlening, werden er ook nieuwe projecten uitgevoerd. Hieronder staan de voornaamste projecten en activiteiten van 2022 op een rij.

- In 2021 is er al een start gemaakt met de **IDO-dienstverlening**. In 2022 is dit verder uitgewerkt.
- Vanuit Samenwerkende Gelderse Bibliotheken (SGB) is er door de Gelderse provincie een subsidie verstrekt. Hieruit zijn voor het Rijk van Nijmegen twee projecten ontstaan: **TaalRijk** en **DigiTaalRijk**. In samenwerking met de OBGZ is eind 2022 al een begin gemaakt met de uitwerking van deze twee projecten. Bij TaalRijk ligt de focus op het bereiken van meer laaggeletterden voor wie Nederlands de

moedertaal is. Onder dit project valt onder andere het opzetten van Digitaalhuizen voor zowel Nijmegen als Wijchen. Bij DigiTaalRijk is het voornaamste doel om ons digitale aanbod gericht aan te kunnen bieden aan de mensen die woonachtig zijn in de wijken van Nijmegen waar het aanbod nu nog laag is en de bewoners van de Wijchense kerkdorpen.

- Voor het uitvoeren van het actieplan **Leesoffensief** dat is opgesteld door de deelnemende LEA-partners is bij de gemeente Wijchen subsidie aangevraagd. Dit werd toegekend voor twee schooljaren, te weten 2022-2023 en 2023-2024. De partners ondertekenden een Convenant voor gezamenlijke inspanning en uitvoering.
- In de Zandloper werd het eerste Leesbeestprentenboek door wethouder Nick Derks uitgereikt aan een peuter. Het **Leesbeest** wordt breed ingezet als symbool voor leesplezier en we promoten daar het voorlezen mee buiten de bibliotheek. Kinderopvang de eerste stap Wijchen gebruikt deze in al haar locaties.
- De gemeente schreef een conceptbeleidsplan voor het versterken van het **DigiTaalhuis** dat in de bibliotheek gevestigd is. Dit wordt aangevuld met de aanbevelingen uit de Taalhuisaudit. Deze is in mei uitgevoerd. We hebben de certificering niet gehaald, maar dat hadden we al zo ingeschat. We zien dit als een 0-meting en kunnen nu tot eind 2023 werken aan de verbeterpunten met de DigiTaalhuispartners in Wijchen. De hercertificering is gepland op 7 december 2023.
- Martin Bergsma, de voormalige domeinspecialist Jeugd en Combinatiefunctaris Literaire Vorming en Mediawijsheid, werd genomineerd voor **Jeugdspecialist 2022** in de bibliotheekbranche. Uiteindelijk ging de prijs naar een ander, maar het was wel een mooie opsteker en positieve PR naar ons netwerk.
- De **stemwijzer voor de gemeenteraadsverkiezingen** werd in de bibliotheek geopend, gezamenlijk met alle fractievoorzitters. In de aanloop naar deze verkiezingen bezochten wij alle kernen met informatievoorziening over stemmen en het gebruik van de stemwijzer.
- In het kader van het Leesoffensief voor jongeren werd een **urban collectie** aangeschaft en werden **HipHopworkshops** uitgevoerd met Maaswaal College en ProCollege waarvoor middelbare scholieren in de bibliotheek kwamen.
- Er is een samenwerking opgezet met de senioren van Villa Sterrebosch. Er werd een gezamenlijk **zomerprogramma** gemaakt voor uitvoering in de zomervakantie 2022.
- Met ZZG Zorggroep, GGD, MeerVoormekaar en de Bibliotheek wordt gewerkt aan het openen van een **Geheugenbieb** in de bibliotheek. Informatieverstrekking, preventie, ontmoeten, activiteiten en het trainen van het geheugen staan centraal.
- De samenwerking met de **speelOtheek** rondom activiteiten en het aankleden van de jeugdafdeling is verder verstevigd, mede in relatie tot de wens van de speelOtheek om hier hun intrek te nemen met hun collectie. We zijn betrokken bij hun planvorming.
- Tweemaal werd, op hun eigen verzoek, een nieuw boek van een **Wijchense schrijver** op de Vloer gepresenteerd. De burgemeester was daarbij aanwezig.
- Het aantal **Voorleesexpress**-gezinnen is gestegen en ze bezoeken regelmatig, vaak met hun voorlezer, de bibliotheek. Voor het uitvoeren van Voorleesexpress in het kader van VVE, ontvingen wij voor 2021 en 2022 een extra impuls met gemeentelijke subsidie.
- Voor de **Boekstartcoach** ontvingen we voor 2021 en 2022 eveneens een extra projectsubsidie. Deze Boekstartcoach had tijdens de pandemie veel contacten met het consultatiebureau over promotie van Boekstart, taal en lezen en kon na de pandemie weer het consultatiebureau zelf weer wekelijks bezoeken om met ouders te praten en ze daarnaast te ontmoeten in de bibliotheek tijdens speciale spreekuren.
- We namen het initiatief om met Wijchense organisaties de krachten te bundelen voor activiteiten voor **Oekraïense vluchtelingen**. Daaruit kwam een extra Taalcafé voort, dat samen met MeerVoormekaar wordt georganiseerd. Daarnaast nemen Oekraïners deel aan het al lopende Taalcafé op dinsdagmorgen. Alle activiteiten worden op basis van wensen van de vluchtelingen georganiseerd. Er is een collectie boeken in de Oekraïense taal aangeschaft.
- De inkomsten uit **betaalde abonnementen** blijven langzaam teruglopen. Daarentegen nam het deelnemen aan activiteiten en de inkomsten uit cursussen toe. Het nieuwe agendaprogramma 'Olifantenpaadje' - om aan te melden voor een activiteit - loopt goed. Het maakt het makkelijker om aan te melden, meteen te betalen en extra geattendeerd te worden op de activiteit.
- De **bezoekersaantallen** stijgen weer na twee jaar met veel lockdowns en andere beperkende maatregelen. Er was, zeker in de eerste maanden, nog veel voorzichtigheid m.b.t. corona onder bepaalde doelgroepen. Na de zomer brachten we meer mensen in aanraking met kennis en verhalen, door het organiseren van activiteiten en door het verblijf in de bibliotheek aantrekkelijk te maken.

- Eind 2022 heeft de Bibliotheek zich aangesloten bij het landelijke initiatief van **Warme Kamers**, om mensen die moeite hadden hun stookkosten te betalen een warme plek te bieden, ook in Bergharen.
- Vanaf 1 juli vond er een **wetswijziging** plaats waarin werd vastgelegd dat jeugdleden tot 18 jaar gratis gebruik kunnen maken van de bibliotheekcollectie. Daarom hebben we de inschrijfkosten voor jeugd laten vervallen vanaf 1 juli. Het abonnementsgeld was al gratis voor iedereen tot 18 jaar. Het gevolg is dat meer kinderen, bijvoorbeeld ook meer uit één gezin, zich inschrijven.
- Oktober was de **maand van de geschiedenis** met als thema 'Wat een ramp'. Dit was in samenwerking met Historische Vereniging Tweestromenland, de Bibliotheek Druten en de Bibliotheek Beuningen en de Cultuurexpress. Een van de verhalen die werd ingezonden ging over stamceldonatie. Via Stichting Matchis hebben we hier extra aandacht voor gevraagd.
- De drukbezochte **lezing** over bijna-doodervaringen heeft geleid tot een gesprekstafel hierover die plaatsvindt in de Bibliotheek.
- Tijdens de Gedichtenweek is de jaarlijkse **Ben Willemsprijs** uitgereikt.
- In december ontstond in samenwerking met de Voedselbank een **Doneerplein**.
- Het **SDG-thema** Genderneutraal stond bij een aantal activiteiten centraal en tijdens de studiedag in september werd het nieuwe thema voor 2023 voorbereid: Financiële en sociale gelijkheid.
- Het **ITS-certificaat** voor toegankelijkheid werd opnieuw toegekend aan de vestiging in 't Mozaïek.

Het is in de branche gebruikelijk om jaarlijks minimaal drie procent van de exploitatie te benutten voor **innovatie** van de dienstverlening. In het productenboek staat aangegeven welke activiteiten daaronder vielen in 2022. De transitie naar de maatschappelijk-educatieve bibliotheek zet stevig door, soms met een stimuleringsubsidie. Door het grote aantal nieuwe projecten kwam het percentage innovatie uit op 7 %. Het gehele team heeft erg hard gewerkt om dit te realiseren en tegelijk de dagelijkse dienstverlening naar tevredenheid van de bezoekers uit te voeren. Uit het Biebpanelonderzoek bleek dat 89 % van de respondenten goed tot zeer tevreden zijn over de inzet van onze medewerkers.

Innovatie	2022
Fysieke bibliotheekruimte	26.700,-
Jeugd & Onderwijs	16.000,-
Participatie & Zelfredzaamheid	17.800,-
Persoonlijke Ontwikkeling	4.000,-
Totaal	64.500,-
Exploitatie	926.363
Percentage innovatie 2022	7 %

Middelen

Onze financiële situatie is vastgelegd in het accountantsrapport met daarin de balans per 31 december 2022 en de jaarrekening 2022. De accountant gaf een goedkeurende verklaring af. Tijdens de controle van de jaarrekening zijn er geen bijzonderheden geconstateerd door de accountant. Dat is in een gesprek met de directeur-bestuurder en Raad van Toezicht besproken.

De jaarexploitatie en al in 2019 opgestelde begroting lopen logischerwijs steeds meer uit de pas door gewijzigde omstandigheden en ontwikkelingen als gevolg van de coronapandemie en de oorlog in Oekraïne. In 2022 stegen daardoor de kosten voor inkoop, personeel en een aantal contracten veel meer dan normaal. Daarbij was er in de meerjarenbegroting uitgegaan van een hogere indexering dan welke uiteindelijk door de gemeenteraad werd vastgesteld. De gebruikersinkomsten liepen verder terug door minder inkomsten uit abonnementen voor volwassenen en doordat het inschrijven van jeugdleden vanaf 1 juli door een wetswijziging gratis is. Het positieve nieuws is dat meer kinderen in één gezin zich als lid inschrijven en ze daardoor meer gebruik kunnen maken van de bibliotheekdienstverlening. De inkomsten uit cursussen waren hoger dan begroot. Ondanks bijsturing werd dit verslagjaar met een klein negatief resultaat van € 4.458,- afgesloten. Dit is opgevangen met het Eigen Vermogen.

Het is een langetermijnrisico dat er geen voorziening voor vervanging van inventaris is opgenomen in de jaarexploitatie. Daarbij loopt de exploitatie verder in de min door forse kostenstijgingen voor energie, personeel, vaste contracten en inkoop van materialen zoals boeken. Op basis van ervaringen uit 2022 en

verwachtingen voor 2023 wordt een aangepaste werkbegroting 2023 aangeboden aan het College van B&W.

Mensen

Het team nam afscheid van de twee domeinspecialisten die vlak na elkaar een nieuwe stap in hun loopbaan konden zetten. Er werd één nieuwe domeinspecialist aangenomen en één medewerker kreeg contract- en functie-uitbreiding. Daardoor ontstond vacatureruimte in het uitvoerend team die in 2023 wordt ingevuld. De betaalde vaste formatie bestond derhalve op 31 december 2022 uit 8,2 fte, verdeeld over elf personen. De vrijgekomen uitvoerende taken werden tijdelijk opgevangen met de invalpool van Rijnbrink@work.

Begin 2022 werd een nieuwe CAO-Openbare Bibliotheken vastgesteld door de CAO-partijen. Een belangrijk onderdeel daarvan was het verplicht invoeren van een nieuw functiewaardeerinstrument, een methode voor het beschrijven en waarderen van functies passend bij de huidige en toekomstige opgaven voor de bibliotheken. Dit traject is in het vierde kwartaal succesvol afgerond.

Het publieksteam vormde met zeven medewerkers de vaste kern. Gefaciliteerd door de teamleider en inhoudelijk ondersteund door de domeinspecialisten voerden zij met een grote vrijwilligersgroep de brede dienstverlening uit.

Het aantal vrijwilligers nam na twee jaar van lockdowns weer toe. Daar was ook zeker behoefte aan, aangezien de dienstverlening weer op stoom kwam. De groep vrijwilligers en andere additionele krachten bestond eind dit jaar uit 85 personen. In totaal is hun inzet goed voor 6,6 fte. Alleen met deze brede groep extra medewerkers kunnen we ons hele scala aan activiteiten en ondersteuning uitvoeren. Van deze groep stroomden vier medewerkers uit naar betaald werk.

Omdat het samenstellen en coördineren van deze goede, diverse en grote groep een behoorlijk beslag legt op het vaste team is subsidie-uitbreiding aangevraagd bij de gemeente. Deze werd op 10 november door de gemeenteraad gehonoreerd met ingang van 2023.

In 2022 maakten negen stagiaires van Maaswaal College door het jaar heen kennis met werken in ons bibliotheekteam.

Tegelijkertijd evalueerden we de huidige organisatiestructuur en governance-model om op langere termijn onze ambities te kunnen blijven waarmaken.

In combinatie met de toegezegde extra ruimte voor formatie heeft dit geleid tot nadenken over vernieuwing van de organisatiestructuur. Dit krijgt zijn beslag in 2023.

Ook in 2022 werkten medewerkers aan hun professionele en persoonlijke ontwikkeling vanuit het Leerbeleidsplan "Samen werken=Samen leren". We geven daarmee vorm aan de lerende organisatie die we willen zijn.

Er werden organisatiebreed veel, soms hybride of online, cursussen, trainingen, bijscholingen en webinars gevolgd. Een aantal daarvan zijn:

- Coaching op de werkvloer voor de leidinggevende;
- Teamcoaching Publieksteam;
- Vertelacademie;
- Diversiteit in jeugdliteratuur;
- Kennisfestival;
- Financieel management voor middenkader;
- Good Habitz cursussen;
- SDG-studiereis Kopenhagen (Denemarken) en Malmö (Zweden);
- Training preventiemedewerker;
- BHV-herhaling;
- Training impactmanagement;
- PVT-maatwerktraining;
- Grip op geld, voor medewerkers.

Door de gezamenlijke bibliotheken in de Vereniging Openbare Bibliotheken (VOB) werd ingestemd met het vormen en vullen van een gezamenlijk structureel opleidingsprogramma en opleidingsplatform voor de branche. Daarvoor stelt iedere bibliotheekorganisatie jaarlijks 0,2 % van de loonsom beschikbaar, waarmee de ambitie van voldoende en goed gekwalificeerde medewerkers en vrijwilligers blijvend wordt gerealiseerd.

In 2022 waren er 27 ziekmeldingen (2021: 21), waarvan één langdurig zieke. Deze re-integreerde in de loop van het jaar weer volledig in eigen werk. Het totale ziektepercentage kwam daarmee op 8,35 % (2021: 5,27 %). ArboNed begeleidt de re-integratie bij ziekteverzuim. Van de mogelijkheid om de vertrouwenspersoon van ArboNed in te schakelen, werd geen gebruik gemaakt. De branche-RIE&E werd opnieuw ingevuld voor de centrale vestiging en er werd een actieplan voor 2022 en 2023 opgesteld.

In het kader van de medezeggenschap - zoals geregeld in de Wet op de Ondernemingsraden - is er een Personeelsvertegenwoordiging (PVT) actief. In 2022 vond er vijf maal met de directie overleg plaats en was er eenmaal een gesprek met een delegatie van het bestuur. Op de agenda stond onder meer de in te voeren nieuwe CAO, de werkbelasting en hoge werkdruk in het team en het teamcoachingstraject dat daar uit voortkwam, de invoering van het functiewaardeerinstrument, de overgang naar een Raad van Toezicht, de benodigde formatie en de organisatieontwikkeling. De PVT speelde een actieve rol bij de certificeringsaudit en bij het evalueren en ontwikkelen van een nieuw HRM-plan. De preventiemedewerker was regelmatig aanwezig bij de overlegvergaderingen waarbij de verschillende onderdelen van arbobeleid aan bod kwamen, zoals RIE&E en het actieplan, vertrouwenspersoon, klachtenregeling en het uitvoeren van een PMO.

De PVT bestond in 2022 uit Diana de Winkel, Marieke Kokshoorn en Sylvia Tunnessen. Zij maakten zich sterk voor het ontwikkelen van medezeggenschap en volgden daarvoor samen met de directie een maatwerk cursus die veel inzicht gaf.

Governance

2022 stond in het teken van de transitie van het bestuursmodel naar een Raad van Toezicht met directeur-bestuurder. Na een aantal informatieve bijeenkomsten en achtergrondwerk werd het besluit tot statutenwijziging genomen in de bestuursvergadering op 30 november 2022. Daarbij werd Anja Kaashoek benoemd als bestuurder van de stichting vanaf het moment van inwerkingtreding van de statutenwijziging. Dat werd bij notariële akte vastgelegd op 14 december 2022. Een en ander is uitgewerkt in het Toezichtskader dat eveneens op 30 november 2022 werd vastgesteld. Dat was tevens de laatste vergadering in de oude bestuursvorm.

Dat bestuur vergaderde in 2022 zesmaal. Naast de ontwikkeling van de governance, de gebruikelijke jaarstukken en rapportages stond op de agenda: het accountantsrapport, de contacten met de gemeente en het voorbereiden van de bestuurlijk overleggen, de bestuurssamenstelling, constructie van de verdiepingsvloer, aanvraag voor de uitbreiding van de subsidie, de organisatie-ontwikkeling, de certificering en het inhoudelijk bibliotheekwerk.

In 2022 werd de directie gevormd door Anja Kaashoek.

De Raad van Toezicht werd op 31 december 2022 gevormd door:

- Leonie Moolenaar - voorzitter
- tweede termijn
- nevenfunctie: communicatieadvies Hospice Wijchen
- Michiel Heijmans - tweede termijn
- Fons Bartray - tweede termijn
- nevenfunctie: voorzitter Vrienden van Hospice en Thuiswaken Wijchen
- Stijn Kuijpers - eerste termijn. Op 5 oktober 2022 herbenoemd voor tweede termijn
- nevenfunctie: voorzitter Stichting Woonvorm de Slinger in Uden

Caren Schipperus trad, vanwege persoonlijke redenen, terug als bestuurder nadat de statutenwijziging was gepasseerd bij de notaris. Derhalve is er sinds 14 december 2022 een vacature waarvoor in 2023 invulling gezocht wordt.

De contacten met de gemeente verliepen constructief, zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau. Er werd afscheid genomen van wethouder Paul Loermans na de gemeenteraadsverkiezingen. Wethouder Bea Schouten heeft het bibliotheekwerk in haar portefeuille. Het bestuurlijk overleg vond twee maal plaats. Besproken werd: de voortgang en ontwikkeling van de bibliotheekdienstverlening, de maatschappelijke uitdagingen, de gevolgen van de coronapandemie en de oorlog in de Oekraïne, noodzaak van een vrijwilligerscoördinator, behoefte aan formatie-uitbreiding en de subsidieaanvraag daarvoor en de ontwikkelingen binnen de gemeente waaraan de bibliotheek kan bijdragen.

Op ambtelijk niveau vond gedurende het jaar met meerdere beleidsadviseurs van de werkorganisatie Druten-Wijchen inhoudelijk overleg op de ontwikkeldossiers plaats.

Op 8 september bezocht een grote delegatie van de gemeenteraad, inclusief een aantal commissieleden en de wethouder de Bibliotheek voor een interactieve bijeenkomst waarbij zij een-op-een in gesprek gingen met mensen uit onze doelgroepen. Er werd zowel gesproken over wat de bibliotheekdienstverlening in het leven van die mensen betekent als wat zij van de lokale politiek verwachten en hoe zij dit dagelijks ervaren. Het was een zeer gewaardeerde avond.

Dit jaarverslag is met input van het team opgesteld. Na bespreking in het MT is het door de directeur-bestuurder vastgesteld op 12 mei 2023. De Raad van Toezicht keurde dit jaarverslag goed op 22 mei 2023.